

VENDIM
Nr. 49, datë 29.9.2014

**AUTORIZIM I NDIHMËS SHTETËRORE
PËR ZBATIMIN E PROJEKTIT TË
GAZSJELLËSIT TRANS ADRIATIK,
BAZUAR NË LIGJIN NR. 116, DATË
15.4.2013 “PËR RATIFIKIMIN E
MARRËVESHJES ME QEVERINË E
VENDIT PRITËS NDËRMJET
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, DUKE
VEPRUAR NËPËRMJET KËSHILLIT TË
MINISTRAVE, DHE TRANS ADRIATIK
PIPELINE AG, LIDHUR ME PROJEKTIN
E GAZSJELLËSIT TRANS ADRIATIK
(PROJEKTI TAP), SI DHE TË
MARRËVESHJES NDËRMJET
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË,
PËRFAQËSUAR NGA KËSHILLI I
MINISTRAVE, DHE TRANS ADRIATIK
PIPELINE AG, NË LIDHJE ME
PROJEKTIN E GAZSJELLËSIT TRANS
ADRIATIK (PROJEKTI TAP)”**

Komisioni i Ndihmës Shtetërore me pjesëmarrjen e:

Arben Ahmetaj	kryetar
Mimoza Dhëmbi	anëtare
Edmond Ademi	anëtar

Ahmet Mançellari	anëtar
Anduena Dedja	anëtare,

në

mbledhjen e tij të datës 29.9.2014, shqyrtoi masën e sipërpërmendur, të njoftuar nga Ministria e Energjisë dhe Industrisë dhe vendosi të konsiderojë ndihmën në përputhje me legjislacionin për ndihmën shtetërore.

I. PROCEDURA

1. Me shkresën nr. 3407/3 datë 11.7.2014, Ministria e Energjisë dhe Industrisë (MEI) njoftoi pranë Sektorit të Kontrollit të Ndihmës Shtetërore, në Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (MZHETS) masën e sipërpërmendur. MZHETS, me shkresën nr. 5802 datë 30.7.2014, i kërkoj informacion shtesë MEI-it për masën e njoftuar. MEI me shkresën nr. 4682/2 datë 14.8.2014 dërgoi të dhëna shtesë lidhur me zbatimin e projektit TAP.

II. PËRSHKRIMI I MASËS

a) Përshkrimi i projektit

2. Gazsjellësi Trans Adriatik (TAP) është një projekt i ri i rëndësishëm, ndërshtetëror, i cili do të transportojë gaz natyror të prodhuar nga vendburimi “Shah Deniz II” në Azerbajxhan, duke

e përcjellë tranzit nëpërmjet Greqisë dhe Shqipërisë, përtej Detit Adriatik në Leçe (në Italinë Jugore), për t'u lidhur me rrjetin e transportit të gazit në Itali dhe e shpërndarë në vende të tjera të Evropës. Projekti TAP, përveç mundësisë që ofron për “rrjedhje komerciale të gazit”, do të përfshijë edhe “rrjedhjen fizike të gazit në drejtimin e kundërt” në drejtimin e kundërt (*reverse flow*), që do të lejojë që gazi të drejtohet nga Italia për në Evropën Juglindore, nëse furnizimet me gaz (me energji) do të mungojnë në këtë rajon, ose nëse nevojitet për të mundësuar furnizimin me më shumë sasi gazi në të.

3. Ministria e Energjisë dhe Industrisë ka njoftuar se qëllimi i projektit është të transportojë gaz natyror nga rajoni i Kaspikut, nëpërmjet një gazsjellësi me diametër 48" në tokë dhe 36" në det, deri në një terminal pritës në tokë pranë Leçes (Itali), duke mundësuar në këtë mënyrë rritjen e sigurisë dhe diversifikimit të furnizimeve me gaz për tregjet evropiane.

4. Gjurma e TAP do të jetë afërsisht 870 km, duke u shtrirë afërsisht: në Greqi 550 km; në Shqipëri 210 km; *offshore* (në det të hapur) në Detin Adriatik 105 km; në Itali 8 km. Kuota më e lartë e shtrirjes së gazsjellësit TAP do të jetë 1800 m në Shqipëri, ndërsa kuota më e ulët do të jetë 810 metra në thellësi të Detit Adriatik.

5. TAP do të ofrojë rrugën e transportit më të drejtpërdrejtë dhe më me efikasitet ekonomik, duke hapur Korridorin Jugor të Gazit për Europën, që do të përbëjë një sistem të transportit të gazit 4000 km të gjatë me vlera gazifikimi, që shtrihet nga deti Kaspik e deri në Evropë. Pika e fillimit të gazsjellësit në territorin grek është në Kipoi në afërsi të kufirit greko-turk, ku do të ndërlidhet me gazsjellësin Trans Anatolian (TANAP), ndërsa pika e daljes në territorin italian në San Foca (Leçe). Korridori ku do të kalojë projekti TAP në territorin shqiptar shtrihet në 38 bashki dhe komuna të qarkut Korçë, qarkut Berat dhe qarkut Fier.

6. Kapaciteti transportues i gazsjellësit do të rritet nga një vlerë fillestare prej 10 miliardë m³ gaz në vit (BCMY) deri në 20 miliardë m³ gaz në vit (BCMY). Gjurma e TAP hyn në pjesën kontinentale shqiptare në jug të qytetit të Bilishtit, vazhdon në fushën e Devollit dhe të Korçës, më pas kalon në qytetin e Çorovodës, e anashkalon qytetin e Beratit në veri, kalon qytetin e Fierit për në Seman dhe Topojë deri në seksionin shqiptar të daljes në det, nga ku seksioni në det kalon përmes detit Adriatik deri në Leçe të Italisë.

7. Komponentët kryesore të projektit TAP në territorin shqiptar në tokë dhe në det, janë si më poshtë:

- Një tubacion 48", afërsisht 210 km i gjatë, i futur nëntokë që përshkon vendin nga kufiri Greqi

- Shqipëri deri në stacionin e kompresorëve në Topojë Fier (SK03);

- Një tubacion 36", nga stacioni i kompresorëve në Topojë Fier (SK03), deri tek dalja nga toka në det në brigjet e detit Adriatik, afërsisht 60 km i gjatë në territorin detar të Shqipërisë;

- Stacion matës/kompresimi në afërsi të Bilishtit, Korçë (SK02), objektet dhe rrjeti elektrik i lidhur me të (linjë e tensionit të mesëm, afërsisht 1.5 km e gjatë) pranë kufirit Shqipëri - Greqi;

- Stacion kompresimi (SK03) dhe rrjeti elektrik i lidhur me të (linjë e tensionit të mesëm, afërsisht 8 km e gjatë) pranë qytetit të Fierit;

- Afërsisht 10 stacione valvulash të bllokimit (BVS) përgjatë gjurmës në tokë, në intervale prej një maksimumi 30 km, për të ndërprerë rrjedhën e gazit në rast mirëmbajtjeje, apo emergjence;

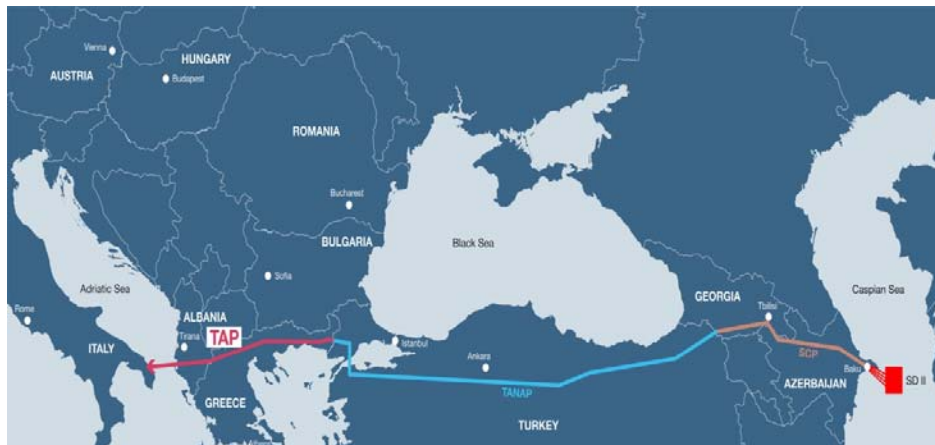
- Rrugët hyrëse për ndërtimin, operimin dhe

mirëmbajtjen e tubacionit dhe infrastrukturës së tij;

- Punime të tjera të përkohshme si sheshet për vendosjen e tubave, kampet e punëtorëve, etj.

8. Pranë kufirit Shqipëri-Greqi, një stacion matjeje do të zgjerohet duke u shndërruar në një stad të mëvonshëm në një stacion kompresori (SK02), për të rritur kapacitetin e gazsjellësit në 20 mmk/vit. Përtej daljes në det, e cila është afërsisht 6 km në perëndim të SK03, gazsjellësi do të shtrihet afërsisht 60 km në det drejt kufirit Shqipëri-Itali në vijën e mesme të detit Adriatik. Gjithashtu do të ndërtohet dhe një terminal (TPG) për pritjen e gazsjellësit në Leçe të Italisë. Në përputhje me praktikën më të mirë ndërkombëtare, do të instalohen stacione të valvulave të bllokimit në intervale prej rreth 20 km përgjatë gazsjellësit tokësor për të ndërprerë rrjedhjet e gazit në rast mirëmbajtjeje ose ndërhyrjesh me emergjencë.

Figura 1. Korridori jugor i gazit për Europën dhe projekti TAP si pjesë e këtij korridori

b) Baza ligjore

9. Baza ligjore është ligji nr. 116, datë 15.4.2013 “Për ratifikimin e marrëveshjes me qeverinë e vendit pritës ndërmjet Republikës së Shqipërisë, duke vepruar nëpërmjet Këshillit të Ministrave, dhe Trans Adriatik Pipeline AG, lidhur me projektin e gazsjellësit Trans Adriatik (projekti TAP), si dhe të marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga Këshilli i Ministrave, dhe Trans Adriatik Pipeline AG, në lidhje me projektin e gazsjellësit Trans Adriatik (projekti TAP)”.

c) Karakteristikat e përfituesit

10. Projekti i gazsjellësit Trans Adriatik (Projekti TAP), është i një rëndësie strategjike duke krijuar mundësinë që Shqipëria të bëhet një vend qendror tranziti për sigurinë e energjisë së Bashkimit Evropian, por edhe në diversifikimin e burimeve të furnizimit me gaz.

11. Kompania TAP AG është themeluar në datën 13.3.2007 me seli në Baar, Zvicër. Investitori ka përgjegjësi të ndërtojë dhe mundësojë operimin e gazsjellësit Trans Adriatik. Kompania kryen aktivitetin e transmetimit të gazit natyror si në seksion tokësor ashtu dhe në atë detar.

d) Financimi: buxheti dhe kohëzgjatja

12. Investimi total për transportimin e gazit nëpërmjet Korridorit Jugor të Gazit është llogaritur të jetë rreth 40 miliardë USD. Ndërkohë vlera e investimit të gazsjellësit TAP në Shqipëri do të jetë rreth 1,5 miliardë USD, duke përfshirë ndërtimin e rrugëve për ndërtimin e tubacionit, ndërtimin e tubacioneve në tokë dhe në det, rregullim infrastrukture në Shqipëri, ndërtimin e stacioneve të kompresorëve, ndërtimin e terminalit (TPG) për pritjen e gazsjellësit në Itali, ndërtimin e valvulave, blerjen e tokave të cilat do të ndikohen nga kalimi i rrugëve, tubacionit apo stacioneve të kompresorëve, etj.

13. Financimi i investimit do të jetë nga aksionarët e kësaj kompanie: BP, SOCAR, Statoil, Fluxys, Total, E.ON dhe Axpo. Projekti TAP do të zbatohet në dy faza. Faza e I-rë, parashikon një kapacitet të gazsjellësit për transportin e 10 BCMY. Faza e II-të, parashikon rritjen e kapacitetit deri në 20 BCMY.

III. Situata aktuale e tregut të gazit në Shqipëri, parashikimet për të ardhmen dhe përafrimi me legjislacionin evropian

14. Sigurimi i burimeve primare të energjisë për vendin tonë, për vitin 2012, ka qenë në nivelin 2014.15 ktoe¹. Kontributi i hidrokarbureve në 2012 ishte 1068.46 ktoe, ose 53.1 % e totalit. Produktet hidrokarbure kanë një rënie në konsumin e energjisë nga 57.2 % në vitin 1999, dhe 53.1 % në 2012.

15. Prodhimi i gazit natyror në Shqipëri nga viti 1971 është rritur deri në vitin 1980, ku arriti kulmin e tij me 0.4 billion m³. Më pas prodhimi i gazit natyror ra ndjeshëm deri në 1990 dhe më pas u ndal. Në periudhën e dy dekadave të fundit, ky prodhim është përdorur vetëm për konsum në rafineri dhe në vendburimet për prodhimin e gazit dhe naftës. Kapacitetet e prodhimit të gazit janë në limitet minimale, totali i rezervave të gazit natyror në vend janë 57 milion m³. Në vitin 2012, prodhimi lokal i gazit natyror dhe gazit shoqërues të naftës ka qenë në vlerat e 17 milion m³.

16. Zhvillimet për këtë sektor në të ardhmen lidhen me realizimin e projekteve të gazsjellësit TAP dhe IAP, ku konsumi i gazit natyror vlerësohet të rritet në nivelet 1.6 BCMY deri në vitin 2030. Pjesa që do të përdoret për prodhimin e energjisë elektrike, në konsum total të parashikuar të gazit parashikohet të jetë 65-70% në vitin 2030.

17. Fillimisht, gazi natyror parashikohet të jetë në dispozicion për përdorim të industrive të mëdha dhe të energjisë termike për prodhimin e energjisë elektrike (0.4 BCM në 2020), pra gazi natyror do të konsumohet në të gjithë sektorët e tjerë. Penetrimi i madh në sektorin familjar dhe atë

¹ Tons of Oil Equivalent.

të shërbimit do të fillojë në mes të vitit 2020 dhe do të vazhdojë duke u rritur deri në 2030. Është vlerësuar se kontributi i gazit natyror në konsumin final të energjisë do të arrijë deri në 37%. Kërkesa e gazit natyror për tregun shqiptar në 2030 parashikohet të arrijë në rreth 1.6 miliardë m³.

18. Shqipëria është nënshkruese e Traktatit për Krijimin e Komunitetit të Energjisë, ratifikuar me ligjin nr. 9501, datë 3.4.2006, “Për ratifikimin e Traktatit të Krijimit të Komunitetit të Energjisë”, të ndryshuar. Në bazë të detyrimeve që përcakton Traktati për Krijimin e Komunitetit të Energjisë Shqipëria, si palë kontraktuese e këtij Traktati, ka implementuar Paketën e Dytë të Energjisë të BE-së, ku përfshihet direktiva 2003/55/EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të datës 26.6.2003, e cila lidhet me rregullat për tregun e brendshëm të gazit natyror. Mbi këtë bazë është miratuar ligji nr. 9946 datë 30.6.2008 “Për sektorin e gazit natyror”.

IV. VLERËSIMI

1. Ekzistenca e ndihmës shtetërore

19. Neni 4 i ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”, parashikon se: “Përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj, ndalohet çdo ndihmë e dhënë nga burimet shtetërore, në çfarëdolloj forme, e cila, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, shtrembëron ose kërcënon të shtrembërojë konkurrencën duke dhënë përparësi për një ose disa ndërmarrje të caktuara ose për prodhimin e produkteve të caktuara.”

Ndihma e dhënë nga burimet shtetërore

20. Marrëveshja e projektit TAP, në nenin 24 “Taksat”, pika 24.10 parashikon se “Shteti pranon se TVSH-ja nuk duhet të jetë kosto për Projektin (si direkt, ashtu dhe nëpërmjet mekanizmit të vetëfaturimit), duke qenë se qëllimi i Projektit nuk është ofrimi i mallrave, punëve apo shërbimeve për konsum përfundimtar brenda Shtetit, por ofrimi i shërbimeve për transportuesit që veprojnë si persona të tatueshëm jashtë territorit shqiptar, i cili është në të njëjtën linjë me parimin e paanshmërisë së sistemeve të TVSH-së, për të pajisur bizneset me aktivitete të tatueshëm me një të drejtë të përgjithshme për rimbursimin e TVSH-së”. Ligj nr. 92, datë 24.7.2014 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë”², neni 24, parashikon se: “Vendi i furnizimit të shërbimit është në Republikën e Shqipërisë nëse marrësi i shërbimit, një person i tatueshëm që sillet si i tillë, ka në Republikën e Shqipërisë: a) selinë e veprimtarisë së tij ekonomike ose një vendndodhje të qëndrueshme për të cilën janë kryer shërbimet; ose b) banesën ose rezidencën e zakonshme, në mungesë të një selie të veprimtarisë ekonomike apo të një vendndodhjeje të qëndrueshme”.

Duke parë se në marrëveshjen e projektit TAP, rezulton se furnizues i shërbimit është Investitori i Projektit, ndërmarrja TAP AG, marrës të shërbimit janë transportuesit, për të cilët selia e veprimtarisë së tyre ekonomike nuk është Republika e Shqipërisë, në interpretim të ligjit nr. 92, datë 24.7.2014 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë”, vendi i furnizimit të shërbimit të transportit të gazit natyror nuk është Republika e Shqipërisë.

Sa më lart, masa e ndihmës shtetërore e përcaktuar në këtë nen, është konform parashikimit të nenit 24 , pika 1 e ligjit për tatimin mbi vlerën e shtuar, dhe si rrjedhim nuk aktivizon burime shtetërore.

21. Në lidhje me kompensimet e mundshme, të çfarëdolloj natyre, marrëveshja e projektit TAP, në nenin 24 “Taksat”, pika 24.13 parashikon se: “Çdo kompensim, duke përfshirë çdo interes mbi këtë kompensim, i marrë nga Investitori i Projektit nga çdo shtet palë në bazë të kësaj ose në lidhje me këtë Marrëveshje, ose çdo marrëveshje tjetër të Projektit, nuk do të jetë objekt i asnjë forme tatimi nga ndonjë autoritet shtetëror”. Gjithashtu, ligji nr. 8438, datë 28.12.1998 “Për tatimin mbi të ardhurat”, i ndryshuar, neni 8/1 “Të ardhura të përjashtuara”, pika 9, parashikon se “Përfitimet për dëmshpërblime, të marra

²I përafshuar pjesërisht me: Direktivën e Parlamentit Evropian dhe Këshillit 2006/112/KE, datë 28 /11/ 2006, “Mbi sistemin e përbashkët të tatimit mbi vlerën e shtuar”

nëpërmjet vendimeve të formës së prerë të gjykatave, si dhe kompensimet e caktuara për kostot gjyqësore”.

Për rrjedhim, vlerësojmë se përjashtimi nga tatimi i çdokompensimi i marrë nga Investitori i Projektit, sipas nenit 24.13 e marrëveshjes së projektit TAP, nuk konsiderohet se aktivizon burime shtetërore, sepse kjo masë është e parashikuar në legjislacionin përkatës në fuqi.

22. Në formularin e njoftimit, Ministria e Energjisë dhe Industrisë, argumenton se mungesa e aplikimit të “*maritime domain/concession fee*” në marrëveshjen e projektit TAP, mund të aktivizojë burime shtetërore. Bazuar në legjislacionin shqiptar për konçensionet³, si edhe nga shqyrtimi i praktikës të zbatuar deri më tani lidhur me projekte konçensionare të zbatuara në Shqipëri, rezulton se nuk është miratuar dhe vendosur një tarifë konçensionare për një projekt konçensionar në ambjent nënujore.

Në bazë të legjislacionit për konçensionet⁴, organi përgjegjës për sektorin në të cilin do të jepet konçesioni, në rastin konkret Ministria e Energjisë dhe Industrisë, i propozon Këshillit të Ministrave përcaktimin e autoritetit kontraktues, duke miratuar fillimin e procedurave për dhënien me konçension.

Përsa më sipër, vlerësohet se mungesa e aplikimit të “*maritime domain/concession fee*” në marrëveshjen e projektit TAP, nuk aktivizon burime shtetërore, me argumentin se tarifa konçensionare nuk është e vendosur në legjislacionin shqiptar, për më tepër e zbatuar në projekte të tjera të ngjashme konçensionare.

23. Marrëveshja e projektit TAP, në nenin 47 “Bashkëpunimi për financimin e projektit”, pika 1, shkronja d), parashikon se shteti bie dakord të bashkëpunojë me Investitorin e Projektit në kërkimin e këtij financimi të kufizuar ose me garanci të kufizuara, të bazuar në borxh ose financim titujsh për Projektin, ku citohet: “të nënshkruajë ato dokumente të tjera që janë të nevojshme ose të përshtatshme për të shtrirë të gjithë huadhënësit e mundshëm garancitë, deklaratimet, siguritë, angazhimet, sipërmarrjet dhe detyrimet e Shtetit në formën dhe në masën e përcaktuar në këtë Marrëveshje”. Sipas nenit 34 të ligjit për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas⁵, miratimi i garancisë shtetërore për huan nuk përbën detyrim të drejtpërdrejtë për shtetin, por përfaqëson një detyrim të mundshëm të tij. Në bazë të nenit 4, pika 2, shkronja “e” të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, një garanci shtetërore mbi kreditë ose dhënia e kredive me norma interesi të ulëta mund të aktivizojë burime shtetërore⁶.

24. Në marrëveshjen e projektit TAP, pjesën “Shtojcat e marrëveshjes me qeverinë e vendit pritës”, shtojca 1 “Toka e projektit”, pika 8 “Kompesimi financiar”, shkronja c), nëse Investitori i Projektit fiton të drejtat përkatëse mbi tokën shtetërore, në paragrafin ii) parashikohet se Investitori i Projektit “për aq sa një person i prekur është palë shtetërore, paguan kompensim financiar në përputhje me planin e rehabilitimit të jetesës”. Në bazë të nenit 4, pika 2, shkronja “g” të ligjit nr. 9374, datë 21.04.2005 “Për ndihmën shtetërore”, ulja e çmimit të produkteve të ofruara, ose shitja e pronës shtetërore nën çmimin e tregut, mund të aktivizojë burime shtetërore.

Avantazhi për Investitorin e Projektit

25. Nëse gjatë zbatimit të marrëveshjes, shteti do të lëshojë një garanci shtetërore dhe ndërmarrja do të përfitojë kredi me terma favorizuese, atëherë masa jep një avantazh ekonomik për investitorin e projektit. Miratimi i garancisë shtetërore apo pagesa e kompesimit financiar për pronën shtetërore nën vlerën e tregut, mund të aktivizojë burime shtetërore duke i siguruar përfituesit, ndërmarrjes

³Ligji nr. 9663, datë 18.12.2006 “Për koncesionet”, i ndryshuar,

⁴ VKM nr. 27, datë 19.1.2007 “Për miratimin e rregullave të vlerësimit dhe të dhënies së koncesioneve”, kreu II “Identifikimi i koncesionit të mundshëm”.

⁵Ligji nr.9665, datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”.

⁶State Aid SA.36740 (2013/NN) – Lithuania Aid to Klaipėdos Nafta – LNG Terminal

TAP AG, fonde shtesë për të mbuluar koston e investimit për ndërtimin e gazsjellësit Trans Adriatik në Shqipëri. Në kushte normale të tregut, përfituesi do të duhet të sigurojë mbulimin e një pjesë të koston të investimit me burime të veta financiare⁷. Përderisa ky avantazh jepet vetëm për ndërmarrjen TAP AG, Komisioni arrin në përfundimin se masa ka një natyrë selektive.

Efekti në konkurrencë

26. Mbështetja shtetërore e parashikuar në njoftimin e projektit të marrëveshjes TAP, përmirëson aftësinë e ndërmarrjes TAP AG për të konkurruar në tregun e gazit në Shqipëri, ndërkohë që ndërmarrje të tjera do të mund të jenë të pranishme në të ardhmen⁸. Për më tepër, ndihma e mundshme do të forcojë pozitën e ndërmarrjes TAP AG, duke favorizuar zhvillimin e infrastrukturës së gazit në vend, dhe krijuar potencialin për të ndikuar në modelet e konkurrencës mes shfrytëzimit të energjisë dhe burimeve të tjera, të cilat janë pjesërisht të zëvendësueshme me gaz, të tilla si burimet ujore, qymyrguri etj. Duke qenë se gazi dhe produkte të tjera të energjisë tregtohen në të gjitha shtetet anëtare të Bashkimit Evropian dhe ato të rajonit, zbatimi i projektit të njoftuar, do të ndikojë në kushtet tregtare në të gjithë BE-në⁹.

Konkluzion mbi ekzistencën e ndihmës shtetërore

27. Mbështetur në arsyetimin e mësipërm, në kuptim të nenit 4 të ligjit për ndihmën shtetërore, Komisioni arrin në përfundimin se masa, në interpretimin që i bëhet akteve dhe fakteve të sipërpërmendura, mund të aktivizojë burime shtetërore.

2. Ligjshmëria e ndihmës

28. Dhënia e ndihmës është objekt i miratimit të Komisionit të Ndhmës Shtetërore. Për këtë arsye, Ministria e Energjisë dhe Industrisë ka përmbushur detyrimin në përputhje me ligjin nr. 9374 datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, neni 13 “ndihma shtetërore që mund të lejohet”, duke e njoftuar masën e ndihmës përpara vënies në zbatim të saj. Ministria e Energjisë dhe Industrisë duhet të njoftojë në të ardhmen çdo ndryshim të masës së ndihmës.

3. Përputhshmëria me nenin 13 (2) të ligjit nr. 9374 datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar

29. Objektivi kryesor i ndihmës është zhvillimi i sistemit të transmetimit të gazit dhe ndërlidhja e saj me vendet e rajonit, duke kontribuar në përmirësimin e infrastrukturës bazë për funksionimin e tregut të brendshëm të gazit në Shqipëri dhe në Bashkimin Evropian. Komisioni konsideron se vlerësimi i përputhshmërisë së masës kërkon një vlerësim të kontributit të projektit në zhvillimin e tregut të gazit në Shqipëri, dhe për këtë arsye duhet të bazohet në mënyrë të drejtpërdrejtë në nenin 13, pika 2 të ligjit për ndihmën shtetërore, i cili parashikon se ndihma mund të lejohet nëse “nxit realizimin e një projekti të rëndësishëm për Republikën e Shqipërisë ose jepet për të mënjanuar situata të rënda në ekonominë e Republikës së Shqipërisë”.

30. Masa e ndihmës shtetërore mund të konsiderohet në përputhje të drejtpërdrejtë me nenin 13, pika 2, të ligjit për ndihmën shtetërore, nëse masa është e nevojshme dhe proporcionale dhe nëse efektet pozitive kalojnë efektet negative që lidhen me konkurrencën dhe tregtinë¹⁰.

31. Greqia, Shqipëria dhe Italia do të përfitojnë ndjeshëm në një nivel strategjik nga prania e TAP-it në vendet e tyre, duke gëzuar një status të përforcuar në hartën energjetike evropiane si rrugë kalimi rajonale dhe nyje energjetike. Përfitimet që do të sjellë projekti TAP për Shqipërinë përfshijnë:

- Kontribut të drejtpërdrejtë në prodhimin e brendshëm bruto (PBB) përmes sistemit tataror;
- Punësim të drejtpërdrejtë edhe gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit të gazsjellësit;

7 State Aid SA.35164 (2013/NN) – Greece – Compressor Station in Nea Messimvria

8 State Aid SA.35167 (2013/NN) – Greece – High Pressure Natural Gas Pipeline to Ag. Theodori - Megalopoli

9 State Aid No SA.35255 2012/N – Poland Aid to PSE Operator S.A. for the construction of Stanisławów station, part of the Poland-Lithuania electricity link Project

10 State aid N 594/2009 Aid to Gaz-System S.A. for gas transmission networks in Poland

- Prokurim të mirash dhe shërbimesh përmes furnitorëve të pranueshëm;
- Programe të përmirësimit të aftësive: aftësi të reja dhe ekspertizë për kompanitë dhe punonjësit;
- Investime sociale dhe mjedisore: programet e investimeve në komunitet;
- Infrastrukturë e përmirësuar vendore: për shembull, rrugë dhe ura në Shqipëri,
- Fuqizimi i rolit të vendeve pritëse si nyje energjetike në rajon.

32. Projekti TAP do të zhvillojë infrastrukturën energjetike shqiptare dhe do të tërheqë investime të huaja të rëndësishme në vend. Ky projekt do të nxisë aktivitetin ekonomik, duke hapur vende të reja pune dhe duke zhvilluar aftësitë dhe potencialet prodhuese dhe shërbimit në vend. Gazsjellësi do të ndihmojë Shqipërinë të vazhdojë integrimin e saj tregtar dhe fizik me Evropën, duke rritur rëndësinë rajonale dhe gjeostrategjike të vendit, duke promovuar stabilitet të vazhdueshëm. Projekti TAP mund të mbështesë gjithashtu Shqipërinë në përmbushjen e nevojave të veta energjetike në të ardhmen, duke zhvilluar një treg të brendshëm energjetik dhe mbështetur zhvillimin e tregut të gazit natyror në Shqipëri.

33. Si një nga zhvillimet infrastrukturore energjetike më të rëndësishme në Evropë, projekti TAP vlerësohet të ofrojë mundësi për kompani vendase dhe ndërkombëtare lidhur me volumin e punës, si furnitorë dhe ofrues shërbimesh. Projekti TAP gjithashtu do të ndihmojë këto kompani në zhvillimin e aftësive të tyre dhe ekspertizës së nevojshme për zbatimin e këtij projekti, si edhe projekteve të ardhshme në infrastrukturë.

4. Konkluzione

34. Sa më sipër, Komisioni arrin në përfundimin se masa e ndihmës, e cila mbështet ndërtimin gazsjellësit Trans Adriatik, një projekt i cili kontribuon në realizimin e interkoneksionit të gazit të prodhuar në Shah Deniz II, Azerbajxhan për t'u shpërndarë dhe avancuar në Itali dhe vende të tjera të Evropës, nxit realizimin e një projekti të rëndësishëm me interes të përbashkët në një mënyrë të nevojshme dhe proporcionale dhe për këtë arsye është në përputhje me nenin 13, pika 2 e ligjit nr. 9374, datë 21.04.2005 "Për ndihmën shtetërore".

PËR KËTO ARSYE,

Komisioni i Ndhmës Shtetërore, në bazë të neneve 4, 17, shkronja "ç", 22, pika 2, 30 dhe 31, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 "Për ndihmën shtetërore", të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Të autorizojë ndihmën shtetërore për zbatimin e projektit të gazsjellësit Trans Adriatik (Projekti TAP), të parashikuar në ligjin nr. 116, datë 15.4.2013 "Për ratifikimin e marrëveshjes me qeverinë e vendit pritës ndërmjet Republikës së Shqipërisë, duke vepruar nëpërmjet Këshillit të Ministrave, dhe Trans Adriatik Pipeline AG, lidhur me projektin e gazsjellësit Trans Adriatik (projekti TAP), si dhe të marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga Këshilli i Ministrave, dhe Trans Adriatik Pipeline AG, në lidhje me projektin e gazsjellësit Trans Adriatik (projekti TAP)", mbështetur në nenin 13, pika 2 të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 "Për ndihmën shtetërore", të ndryshuar, sepse skema nxit realizimin e një projekti të rëndësishëm për Republikën e Shqipërisë.

2. Ministria e Energjisë dhe Industrisë të njoftojë pranë Komisionit të Ndhmës Shtetërore skemën e ndihmës shtetërore, në rast se gjatë zbatimit të marrëveshjes për projektin TAP, shteti do të hyj në një marrëdhënie me bankën, dhe për më tepër të lëshojë një garanci shtetërore, në bazë të nenit 4, pika 2, shkronja "e" e ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 "Për ndihmën shtetërore", i ndryshuar.

3. Ministria e Energjisë dhe Industrisë, në rastin e zbatimit të pikës 8, shkronja "c", germa "i", të shtojcës 1 të ligjit nr. 116, datë 15.4.2013, të kontrollojë nëse vlera e kompensimit financiar e paguar

nga ana e investitorit të projektit, sipas planit të rehabilitimit të jetesës, reflekton vlerën e tregut. Hartimi dhe zbatimi i planit të rehabilitimit të jetesës duhet t'i nënshtrohet një procesi të drejtë, transparent dhe gjithëpërfshirës, me qëllim që masa e kompensimit financiar të jetë e orientuar drejt asaj të tregut, në rast të kundërt, masa aktivizon burime shtetërore dhe si e tillë duhet të njoftohet pranë Komisionit të Ndhmës Shtetërore. Për këtë qëllim, Ministria e Energjisë dhe Industrisë, për tokën që jepet nën çmimin e tregut, të bëjë llogaritjen e vlerës reale të saj nga ekspertë të pavarur dhe, mbi këtë bazë, të llogaritet kontributi financiar që do të duhet të paguajë Investitori i Projektit.

4. Ministria e Energjisë dhe Industrisë, brenda datës 31 mars të çdo viti, të paraqesë raport për impaktin e ndihmës shtetërore gjatë vitit paraardhës financiar, si edhe të japë çdo informacion që do të kërkohet për monitorimin dhe kontrollin e ndihmës së dhënë. Të gjitha të dhënat për zbatimin e skemës të ruhen deri në dhjetë vjet, pasi ndihma e fundit individuale të jetë dhënë në kuadër të kësaj skeme.

5. Ministria e Energjisë dhe Industrisë, bazuar në nenin 20, pika 1 të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 "Për ndihmën shtetërore", duhet të marrë miratimin paraprak të KNSH-së në rastin eventual të çdo ndryshimi të skemës së njoftuar.

6. Ky vendim të botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Arben Ahmetaj